
BESZÁMOLÓK

„Hűséggel Rómához, hűséggel a Pápához”. Konferencia Jekelfalusy Vince püspök szentelésének 150. évfordulója alkalmából, Székesfehérvár, 2017. május 6.

„Hűséggel Rómához, hűséggel a Pápához” címmel rendeztek emlékkonferenciát 2017. május 6-án Székesfehérváron a Szent István Művelődési Házban Jekelfalusy Vince (1867-1874) püspökké szentelésének és székfoglalásának 150. évfordulója alkalmából. A konferencia szervezője és levezető elnöke a Székesfehérvári Püspöki és Székeskáptalani Levéltár igazgatója, MÓZESSY GERGELY volt.

A tanácskozást SPÁNYI ANTAL megyéspüspök nyitotta meg köszöntőjével, amelyben kiemelte Jekelfalusy Vince hűségét az egyházhoz, a pápához, IX. Piuszhoz.

A konferencia első előadója ZAKAR PÉTER, a Szegedi Tudományegyetem és a Gál Ferenc Főiskola tanára, a Jekelfalusy Vince ellen 1850-ben lezajlott hadbíróági eljárás részleteiről beszélt. Előzményként az előadó elmondta, a szakirodalom ebben a témában nagyon sok helyen pontatlan információkat hozott le a püspök szerepe kapcsán. Az uralkodó, V. Ferdinánd 1848-ban szepesi püspöknek nevezte ki, azonban még mielőtt elfoglalta volna székét, részt vett a magyar országgyűlés ügyeiben, beavatkozott az egyházkormányzat dolgaiba is. A bécsi kormány ezt követően visszavonta kinevezését, elvesztette bizalmát Jekelfalusy Vince iránt. Ezt követően a püspökjelölt Bécsbe ment, hogy tisztázza helyzetét, de nem az történt, amire számított, ugyanis elfogták, Pozsonyba majd később Pestre vitték. Ügyét a kassai katonai bíróságra bízta Haynau, ahol az ellene felhözött tíz vádpont alól felmentették, azonban püspöki rangját nem kapta vissza.

MÓZESSY GERGELY hozzátette, a neoabszolutizmus éveiben ugyan félre lett állítva Jekelfalusy Vince, azonban a „rendszer váltás” az ő helyzetét is tisztázta, 1866-ban a pozsonyi társaskáptalan nagyprépostja, 1867-ben székesfehérvári püspök lett.

LAKATOS ANDOR, a Kalocsai Főegyházmegyei Levéltár igazgatója Jekelfalusy Vince helyzetét elemezte az első vatikáni zsinat kapcsán. Ezen a zsinaton (1869–1870) a nagy összeütközést a főpapok között a pápai csatlakozhatatlanság dogmatizálása okozta. A magyar püspökök közül egyedül a székesfehérvári püspök maradt Rómában és ő placet-tel szavazott a dogmáról. Annak ellenére, hogy a Monarchia területén tilos volt ezt a dogmát kihirdetni, Jekelfalusy Vince ezt megtette. Lakatos Andor bölcsként jellemezte a püspököt, akit már nem hajtott az egyéni karriervágy, aki higgadtan, megfontoltan állt bizonyos döntései előtt.

Az emlékkonferenciát BEDNARIK JÁNOSNAK, az MTA BTK Néprajztudományi Intézet fiatal kutatójának az előadása zárta, amelyen Jekelfalusy Vince egyházkormányzatát, alsópapsággal való kapcsolatát jellemezte. Kifejtette, hogy a püspök idős kora és rossz egészségi állapota ellenére, energiát nem kímélve vetette bele magát az egyházmegye feladataiba. Nagy gondot fordított papjaival való kapcsolatára, valamint az ígéretekre is. Célja volt a plébániák végiglátogatása, az egyházmegye minden plébániáján végzett bérnialást. Bednarik János két plébániát emelt ki: Zsámbékot és Budakeszit. Ezek a települések az egyházmegye legvonzóbb plébániái közé

tartoztak. A kérdés pedig az volt, hogy a megüresedett plébániákra kik kerüljenek. Jekelfalussy mindkét településre megvolt a maga határozott és átgondolt terve.

A konferencia zárásaként Mózesy Gergely a püspök utolsó éveit méltatta és temetésének körülményeiről szólt. Jekelfalussy Rómában halt meg 1874. május 15-én. Holttestét itthon, a székesfehérvári Székesegyház altemplomában temették el, de állítólag szíve Rómában maradt.

A megemlékezés szentmisével zárult a Székesegyházban, ahol a megyés püspök, Spányi Antal kiemelte, hogy „a világ ma azokról a papokról szeret beszélni, akik valamiben gyengének mutatkoznak vagy tévednek. Pedig mindig voltak, vannak és lesznek kiváló és jó papok, mert Isten, mint Jó Pásztor gondoskodik övéiről.” A misét követően az altemplomban koszorút helyeztek el a püspök sírjánál.

(ism.: *Bechtold Panna*)